

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 18P/31/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7117204652
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mária Žáková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2018:7117204652.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I sudkyňou JUDr. Žákovou Máriou, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého S., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpeného kolíznym opatrovníkom: Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, Staničné námestie č. 9, Košice, na návrh otca: Q., bytom H., za účasti matky: X. bytom H. zastúpená advokátom JUDr. Rastislav Cestický, Advokátska kancelária, Štúrova č. 27, Košice, v konaní o zníženie výživného takto

rozhodol:

Návrh otca na zníženie výživného **z a m i e t a .**

Konanie o návrhu matky na zvýšenie výživného **z a s t a v u j e .**

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ, otec maloletého S., sa návrhom, ktorý podal súdu dňa 28.2.2017 domáhal zníženia výživného, ktoré bolo naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 13.2.2015, č.k. 18P/99/2013-89 sumou 100 Eur mesačne a žiadal, aby súd toto výživné znížil na sumu 35 Eur mesačne splatnú vždy ku koncu daného mesiaca k rukám matky. Svoj návrh odôvodnil tým, že podľa jeho názoru od rozhodnutia súdu o výživnom sa podstatne zmenili jeho schopnosti a možnosti, ako aj situácia. Kým žil s matkou dieťaťa a so synom, plánovali si spoločne nažívanie, preto si zobral úver na byt a zariadenie, avšak počas zariaďovania tejto domácnosti matka s dieťaťom odišla bývať ku svojim rodičom a preto on zostal bezradný, s dlhmi na krku, a prepustili ho z práce. Od roku 2014 si aktívne hľadá zamestnanie. Aj keď bol zamestnaný na niekoľko pracovných zmlúv, aj na skrátenej úväzok, momentálne je vedený na úrade práce ako nezamestnaný a nemá žiaden príjem. Býva v spoločnej domácnosti so svojou matkou. Bol trestne stíhaný za zanedbanie povinnej výživy, pričom dostal 18 mesiacov podmienene. Zákon o rodine mu priznáva právo domáhať sa súdnou cestou zmeny právoplatného rozhodnutia súdu o výživnom, a keďže na jeho strane sa podstatne zmenili pomery, ktoré boli v čase vydania pôvodného rozsudku o výživnom, je dôvod na zníženie výživného aj preto, lebo súd pri určení výživného prihliada na reálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

2. Matka podala vo veci písomne vyjadrenie prostredníctvom svojho právneho zástupcu dňa 30.8.2017. Uviedla, že otcom uplatnený nárok na zníženie výživného neuznáva a má jednoznačne za to, že návrh otca na zníženie výživného je účelový a tendenčný v snahe vyhnúť sa plneniu svojich zákonných povinností, a preto je nedôvodný. Otec svoj návrh odôvodňuje iba tým, že od roku 2014 je nezamestnaný, a teda na základe toho došlo k zmene pomerov na jeho strane. Z jeho návrhu však nevyplýva, či si otec dostatočne aktívne hľadá nové zamestnanie, ktoré by zodpovedalo jeho schopnostiam a kvalifikácií. Ani neuvádza svoje príjmové a majetkové pomery. Naopak, nezaujím otca maloletého o syna vyplýva aj z trestnej zodpovednosti za spáchanie prečinu zanedbania povinnej výživy

a nutnosti matky poberať náhradné výživné za roky 2016, resp. 2017 od úradu práce. Podľa matky sa naopak od rozhodnutia súdu o výživnom zmenili pomery na strane maloletého dieťaťa, zvýšili sa náklady na jeho výchovu a starostlivosť. Maloletý do konca školského roka 2016/2017 navštevoval D. a od roku 2017 mal začať navštevovať ZŠ, avšak na odporúčanie Centra pedagogicko - psychologického poradenstva a prevencie je odporúčaný odklad školskej dochádzky, teda maloletý bude navštevovať prípravný ročník. Je to aj z dôvodu zdravotného stavu maloletého, ktorý je v starostlivosti neurológa na základe epilepsie s myklonicko - astatickými záchvatmi. Matka za tým účelom predložila aj potvrdenie o návšteve MŠ, o výške poplatkov v MŠ, lekársku správu zo dňa 20.3.2017 a správu z diagnostického psychologického vyšetrenia maloletého zo dňa 26.5.2017 a doklady preukazujúce jej príjmy z úradu práce. Vzhľadom na to, že potreby maloletého sa pohybujú v sume asi 350 Eur mesačne, je podľa nej dôvod na zvýšenie výživného zo strany otca dieťaťa na sumu 180 Eur mesačne, počínajúc dňom 30.8.2017 do budúcnosti. Matka uviedla, že je nezamestnaná a poberá dávky v hmotnej núdzi vo výške 80,30 Eur mesačne, ako aj náhradné výživné 65 Eur mesačne. Nevlastní žiaden hnuteľný, ani nehnuteľný majetok.

3. Kolízny opatrovník podal vo veci písomnú správu dňa 24.4.2017 a 18.10.2017. Z nej vyplýva, že prešetril pomery na strane matky, otca i maloletého S.. Zistil, že otec dieťaťa je stále nezamestnaný, evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie a uviedol, že súdom určené výživné 100 Eur mesačne sú v súčasnej situácii pre neho likvidačné. Stále si hľadá zamestnanie, ale to sa mu doposiaľ nepodarilo. Všetky jeho potreby zabezpečuje jeho matka, s ktorou býva v spoločnej domácnosti. Nemá žiaden príjem a výživné namiesto neho na syna posielala jeho matka sumou 35 Eur mesačne. Uviedol, že má dlžoby vo výške 20.000 Eur, ktoré má ešte z čias spoločného spoluzitia s matkou dieťaťa. Nevlastní žiaden hnuteľný, ani nehnuteľný majetok, ktorý by dokázal speňažiť. S maloletým sa nestretáva, pretože rozhodnutie súdu je o zákaze jeho styku s maloletým. Matka maloletého je nezamestnaná a s návrhom na zníženie výživného nesúhlasí. Starostlivosť o maloletého zabezpečuje iba ona sama, ako aj jeho potreby. Otec dieťaťa si svojvoľne znížil výživné zo 100 Eur mesačne na 35 Eur mesačne. Preto dostáva v prevyšujúcej časti náhradné výživné, ktoré uhrádza štát namiesto otca dieťaťa. Preto príjem matky pozostáva z výživného od otca dieťaťa 35 Eur mesačne, náhradné výživné v sume 65 Eur mesačne, prídavky na dieťa 23,52 Eur mesačne a dávky v hmotnej núdzi 80,30 Eur mesačne. Iný príjem nemá. Maloletý navštevuje MŠ na D. kde matka platí 70 Eur mesačne. Dieťa má zdravotné problémy, pretože od 2 rokov trpí na epilepsiu, užíva pravidelne lieky a liečivá, za ktoré matka platí 8 Eur mesačne. Dieťa však býva aj často choré v dôsledku toho, že chodí do kolektívu a vtedy matka nakupuje liečivá v ďalšej hodnote 10 Eur. Maloletý býva s matkou v 3 izbovom byte v osobnom vlastníctve starých rodičov. Byt obývajú starí rodičia dieťaťa, matka a maloletý. Kolízny opatrovník doporučil zohľadniť podiel osobnej starostlivosti matky o maloleté dieťa, ako aj jej vecné plnenie z prostriedkov na bývanie a stravovanie maloletého. Nie je v záujme maloletého dieťaťa, aby sa jeho životná úroveň znížila a kolízny opatrovník navrhol návrh otca o zníženie výživného zamietnuť.

4. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 18.10.2017 vyplýva, že úrad dňa 4.5.2016 oznámil podozrenie zo spáchania trestného činu zanedbávania povinnej výživy otcom maloletého Q., nakoľko neplnil svoju vyživovaciu povinnosť určenú rozsudkom súdu vo výške 100 Eur mesačne. Z toho dôvodu úrad poskytoval matke náhradné výživné. Daná vec sa vedie na Obvodnom oddelení PZ Košice - Západ, Považská č. 38 pod P. a vec bola odstúpená na OO PZ Košice, O. Iné informácie kolízny opatrovník o tejto veci nemá.

5. Súd vykonal vo veci dokazovanie listinnými dôkazmi predloženými účastníkmi konania, pripojeným vyšetrovacím spisom Okresného súdu Košice I sp. zn. 5T/74/2016, ako aj pripojeným spisom Okresného súdu Košice I sp. zn. 18P/99/2013 a zistil nasledujúci skutočný stav.

6. Naposledy bolo výživné zo strany otca maloletého S. určené rozsudkom Okresného súdu Košice I zo dňa 13.2.2015, č.k. 18P/99/2013-89, ktorým rozsudkom súd zveril maloletého S. do osobnej starostlivosti matky, otca zaviazal platením výživného na maloletého sumou 100 Eur mesačne od 12.7.2013 do budúcnosti, ako aj zaplatením dlžného výživného vo výške 1961,18 Eur a zakázal styk otca s maloletým S.. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 3.12.2015 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.9.2015, č.k. 7CoP/136/2015-116. V čase tohto súdneho rozhodnutia bola matka na predĺženej rodičovskej dovolenke s maloletým, ktorý aj v tom čase trpel epilepsiou a jej príjem predstavoval XXX Eur mesačne, vrátane rodinných prídavkov. Z vykonaného dokazovania, ale aj z výpovede otca maloletého v čase tohto súdneho rozhodnutia vyplýva, že otec maloletého prestal

chodiť do práce, pričom bol zamestnaný v W. a preto jeho pracovný pomer bol ukončený okamžitým skončením. Podľa zistenia súdu, jeho príjem u tohto posledného zamestnávateľa predstavoval XXX Eur mesačne, a práve na túto skutočnosť súd prihladal pri rozhodovaní o výške výživného v súlade s § 75 ods. 2 Zákona o rodine. Keďže tento pracovný pomer bol ukončený jeho zavinením, otec sa takto bez vážneho dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, a preto súd na príjem z takéhoto zamestnania prihladal a určil výživné primerane sumou 100 Eur mesačne. Postup súdu bol na základe odvolania otca maloletého preskúmaný v odvolacom konaní Krajským súdom v Košiciach, ktorý uviedol, že „Zo spisu je zrejmé, že pracovný pomer u posledného zamestnávateľa otca W.. bol ukončený okamžitým skončením z dôvodu závažného porušenia pracovnej disciplíny otcom dieťaťa a priemerný mesačný príjem u tohto posledného zamestnávateľa predstavoval XXX,- Eur mesačne. Vzhľadom k tomu, že otec dieťaťa v súčasnosti je nezamestnaný a nemá žiaden príjem, správne súd prvého stupňa v súlade s cit. § 75 ods. 2 Zákona o rodine mal za to, že pracovný pomer u posledného zamestnávateľa otca bol ukončený jeho zavinením a otec sa takto bez vážneho dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania a preto súd na príjem z tohto zamestnania prihladal a z tohto príjmu správne konštatoval, že otec je schopný platiť výživné na maloletého Maxima 100,- Eur mesačne. Odvolací súd poznamenáva, že otec so zreteľom na svoju vyživovaciu povinnosť sa mal snažiť uchádzať o zamestnanie, pretože je povinný svoje životné a tiež pracovné aktivity usmerňovať tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti voči maloletému nebolo ohrozené.“

7. Z uvedeného je zrejmé, že otec maloletého bol v čase tohto súdneho rozhodnutia nezamestnaný, avšak súd nemohol prihladať na to, že ani v tom čase nemal žiaden príjem, pretože bez vážneho dôvodu sa vzdal výhodnejšieho zamestnania, kde mal zabezpečený pravidelný príjem z ktorého by mohol výživné platiť. Tieto zákonné ustanovenia zabezpečujú to, aby maloleté dieťa dostávalo výživné ako prvoradú povinnosť rodiča, a aby rodič sa správal zodpovedne voči svojmu zamestnaniu, ako zdroju svojich príjmov.

8. Súd v tomto konaní nemohol vypočítať navrhovateľa, pretože tento zásielky súdu na adrese trvalého bydliska nepreberal, alebo sa na pojednávanie súdu jednoducho nedostavil. Preto súd konal a rozhodol v jeho neprítomnosti, pričom vychádzal zo skutočností uvedených otcom maloletého v návrhu na začatie konania a z dôkazov vykonaných súdom.

9. Z pripojeného trestného spisu sp. zn. 5T/74/2016 súd zistil, že Okresný súd Košice I na základe obžaloby Okresnej prokuratúry Košice I podanej dňa 9.12.2016 vydal proti otcovi maloletého trestný rozkaz dňa 12.12.2016, č.k. 5T/74/2016 - 56, v ktorom uznal otca maloletého Q. za vinného, že v dobe od mesiaca január 2016 doposiaľ okrem čiastočného plnenia spolu vo výške 241 Eur v Košiciach a inde ako otec maloletého S. neprispieval riadne a včas na jeho výživu, i keď mu táto povinnosť vyplýva z § 62 Zákona o rodine a podľa rozsudku Okresného súdu Košice I sp. zn. 18P/99/2013 zo dňa 13.2.2015, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 3.12.2015 bol zaviazaný prispievať na výživu syna, maloletého S. výživným 100 Eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám X., matky dieťaťa, čím za uvedené obdobie vznikol dlh na výživnom v sume najmenej 859 Eur, pričom tak konal napriek tomu, že v určitom období mal pravidelný príjem z pracovnej činnosti, teda najmenej 3 mesiace v období dvoch rokov neplnil z nebanlivosti zákonnú povinnosť vyživovať iného, čím spáchal prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods.1 Tr. zákona, a za to sa odsudzuje na trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu 18 mesiacov. Tento trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť dňa 28.2.2017.

10. Matka svoj návrh na zvýšenie výživného na pojednávaní dňa 9.10.2017 vzala späť a žiadala konanie v tejto časti zastaviť. Súd v tejto časti konanie zastavil v súlade s § 29 ods.1,2 Civilného mimosporového poriadku (z.č. 161/2015 Z.z.).

11. Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Košice vyplýva, že otec maloletého je nezamestnaný od 16.3.2016.

12. Podľa § 121 Civilného mimosporového poriadku (zákon č. 161/2015 Z.z.) rozsudky o úprave výkonu rodičovských práv a povinností a výžive maloletých a o priznaní, obmedzení alebo o pozbavení rodičovských práv a povinností alebo o pozastavení ich výkonu možno zmeniť alebo zrušiť aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery.

13. Podľa ust. § 78 ods. 1,2 ZR, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno meniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre mal. dieťa je zmena, alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Podľa ods. 3 cit. §-u, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

14. Podľa ust. § 75 ods. 1 ZR, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

15. Podľa ust. § 62 ods. 1,2,3,4,5 citovaného zákona plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Citované zákonné ustanovenia (najmä §75 ods.1) umožňujú hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery, ktoré sú reálne dané na strane povinného rodiča (prednosť pred princípom fakticity), ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Zdôvodnenie sa vidí v existenčnom charaktere výživného a v potrebe zabrániť povinnému, aby svojím konaním znižoval jeho rozsah. V rámci výpočtu zákon uvádza vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku a majetkového prospechu. V konkrétnom prípade môže byť takouto okolnosťou napríklad zmena zamestnania, na základe ktorej povinný dosahuje nižší príjem, ďalej môže ísť o prípad, keď bez závažného dôvodu ukončí podnikateľskú činnosť alebo pracovný pomer bez toho, aby mal zabezpečené, resp. vykonával aktivitu smerujúcu k získaniu iného zamestnania, porušenie pracovnej disciplíny, ktoré malo za následok rozviazanie pracovného pomeru.

17. Na základe vykonaného dokazovania a citovaných zákonných ustanovení súd zamietol návrh otca na zníženie výživného, pretože podľa zváženia súdu, tento návrh bol podaný otcom účelovo v súvislosti s tým, že otec bol trestne stíhaný a odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy. Na strane otca nie sú splnené podmienky pre zníženie výživného, pretože aj v čase predchádzajúceho súdneho rozhodnutia bol nezamestnaný. Tento stav sa nezmenil. Otec bol od podania návrhu pasívny, pojednávaní súdu sa nezúčastňoval a nepredkladal súdu žiadne dôkazy na preukázanie skutočnosti, že nezamestnaný je bez svojho zavinenia, resp. či od predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom bol niekde zamestnaný, aký mal príjem, a pokiaľ príjem nemal, z akého dôvodu, či si aktívne hľadá zamestnanie a podobne. Jeho posledné zamestnanie, o ktorom súd vedomosti má, bolo ukončené jeho zamestnávateľom pre závažné porušenie pracovnej disciplíny a už v pôvodnom súdnom rozhodnutí súd poukázal na to, že práve z toho dôvodu prihliadal na ustanovenie § 75 ods. 1 Zákona o rodine, teda na to, že otec sa bez vážneho dôvodu vzdal výhodnejšieho zamestnania, ktoré mu príjem zabezpečoval a z ktorého príjmu bol schopný platiť výživné minimálne vo výške 100 Eur mesačne. Napriek tomu, že otec maloletého je v súčasnosti evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, tento stav nie je novým stavom, súdom už posudzovaný bol a preto ani právne posúdenie veci týkajúcej sa určenia výživného zo strany otca pre maloletého nie je dôvod meniť. Preto súd návrh otca zamietol.

18. Výrok o trovách konania vyplýva z ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Košice I v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods.1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z.z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods.1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).